

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ecclesiasticorvm Vita, Moribvs, Officiis Libri Tres

Schevichavius, Gisbertus

Mogvntiae, Anno M.DC.XXI.

Capvt LVL. Concionator Potivs Exemplo doceat quam verbo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42349

doctrinam est, fidelen sermonem: ut potens sit exhortari doctrina sana, & eos, qui contradicunt arguere. Et cap. 2. v. 1. autem loquere, que decent sanam doctrinam.

CAP V T L VI.

CONCIONATOR POTIVS EXEMPLIO
doceat quam verbo.

§. **C**ONCIONATOR, quod alios docet, ipse facit. Ideo S. apostolus moneret Timotheum 1. epist. 4. 16. Attende tibi, & doctrinæ: ista in illis. Hoc enim facies te ipsum saluum facies, & eos qui te audient. Ante omnino tende actionibus tuis, ac moribus emendandis, corpondis, ornandis. At te tua consideratio inchoetur. Bernard. l. 2. de Consid. ad Eugenium. ne frustra excedamus alia, te neglecto. Quid tibi prodest, si vniuersum mandamus, te vnum perdens? Matth. 16. & tunc alios docens, non magis morum honestate, quam dictiois granditate plus poteris.

§. Audiamus & magnum Ecclesiæ Doctorem. Hier. epist. 128. Legamus, inquit, Leuiticum Leuit. 8. Non rationale, & sic superhumeral, sed ante superhumeral, & inceprationale. A mandatis tuis, inquit, intellexi: primum, & sic doceamus: ne doctrina auctoritatis cassis operibus struatur. Hoc est, quod in Prophetâ legimus Osea 10. Seminalis vobis in iustitia, & merite fructum vita: illuminare obudem scientię. Primum seminate in iustitia, & fructum raterna metite: postea vobis scientiam vindicate. Nec statim culta perfectio est, si quis superhumeral & rationale habet: hec ipsa inter se fortè compagine solidentur, & fibris immutatae sint: ut & operatio rationi, & ratio operibus habeat: & his precedentibus doctrina sequatur, & veritas. Quod exquirit S. Prosper Aquitanus libro 1. de vita contemplativa capite 15.

§. S. Grif.

§. S. Greg. Ista habet effata. 1. Cuius vita despicitur, restat, ut eius quoq; prædicatio contemnatur. 2. Ille vberes prædicationis fructus colligit, qui semina bona operationis premit. Nam loquendi auctoritas perditur, quando vox opere non adiuuatur. 3. Si negligis implere quod doces, alijs messem seminas, & ipse a frumenti participatione ieunias. Qui idem B. Gregorius l.30. Moralium cap. 5. & 3. parte Par. admonit. 25. ira habet: Admonendi sunt, qui recte quidem verba legis intelligunt: sed hec humiliter non loquuntur: vt in diuinis sermonibus prius quam aliis eos proferant: semetipos requirant: ne insequentes aliorum facta, se deferant. Et cum recte cuncta de sacra scriptura sentiunt: hoc solum quod per illam contra elatos dicitur non attendant. Improbus quippe & imperitus est medicus, qui alienum mederi appetit: & ipse vulnus quod patitur nescit. Qui i-
 gitur verba Dei humiliter non loquuntur: profecto admonendi sunt, vt cum medicamenta egris apponunt, prius virus sue pe-
 stis inspiciant ne alios medendo ipsi moriantur. Admoneri enim debent, vt considerent ne à virtute dicendi, viuendi qualitate discordent: ne loquendo aliud, & ostendendo aliud predicent. Idem sermo-
 Audiant itaque quod scriptum est 1. Pet. 4. v. 11. Si quis loqui- ne & opere
 tur, quasi sermones Dei. Qui ergo verba, qua proferunt expro- prestandum:
 prius non habent: cur quasi de proprii instrumento? Audiant quod scriptum est 2. Cor. 2. v. 17. Sicut ex Deo coram Deo in Christo loquimur. Ex Deo enim coram Deo loquitur: qui prædicatio-
 nis verbum, & quia à Deo accepit, intelligit: & placere per illud Deo, non hominibus querit. Audiant quoq; quod scriptum est, Proverb. 16. v. 5. Abominatio Dei est omnis arrogans. Quia vi-
 delicet dum in verbo Dei laudem, ac gloriam propriam querit:
 nus dantis inuidit: eumq; laudi sua postponere nequaquam me- Veri, sinceris
 tuit: à quo hoc ipsum quod laudatur accepit. qna conciona-
 §. Idem S. Doctor & S. Pontifex Gregor. lib. 23. Mo- fort. aescrit-
 ral. cap. 4. probi concionatoris formam proponit. San- ptio.
 ðæ vniuersalis Ecclesia spiritualis quisq; præparator, in cunctis Qui aliud do-
 que dicit, solerti cura se inspicit: ne in eo quod recta prædicat, ces, te ipsum
 ritio se elationis extollat, ne vita à lingua discordet: ne pacem non doceas?
 Rom. 1. v. 21

Vita ornat doctrinam & doctrina vitam. Scientia sepe propter auditores à Deo

quam in Ecclesia annuntiat, in seipso dum bene dicit, & maledicit, amittat. Sed studet sūmōpere contra maledicos rumores aluer santiū, & defendere loquendo q̄ viuit, & ornare viuelo quod dicit: Nec in his omnib⁹ suam, sed auctoris gloriā querit: agmē sapientis gloriā quam vt loqueretur accepit nō suis est de mat meritis, sed eorū intercessionibus pro quib⁹ loquitur acq̄ se. Sicq; dū se infra deicet, super est, qui sue numerū magum acribuitur.

Cōcionato. S. Quin imo improbus cōcionator plus obest quod prodest, dum altera manu panem altera lapidem offert, & quod edificat verbo, destruit opere. Docet illus. Greg l. 21. Moral. partim 7. partim 8. c. exponens mysticā S. Iobi c. 21. v. 8. Seram, & alius comedat, & progenie mea dicetur. More sacri eloquij serere dicimus, verba vīe predicatorum.

Hinc etenim propheta ait Isa. 32. v. 20. Beati qui seminatis sōt omnes aquas. Sanctæ quippe Ecclesiæ predicatorēs super omnes aquas seminare confixit, quia cunctis late populis verba sua quāst cœlestis panis grana tradiderunt. Comedere autem missis operibus satiari. Unde per semetipsum veritas dicit Ioan. 4. 34. Meus cibus est, vt faciam voluntatem eius qui misit me. Ergo ea que protulit, facere prætermisit, mit: Seram, & alius edat. Ac si aperte dicat: Quod os meum loquitor, non ego sed

ter operetur. Predicator quippe qui à suis vocibus morib. discrepat, se iunus serit, & alius manducet: quia suo semine ipse nō patitur, quando a verbi sui rectitudine prava actione vacuatur. Et quia plerūq; discipuli incassum bona audient, cum ex magistrī vita, operum exemplo destruuntur, recte subiungitur: Et progenies mea eradicetur. Doctoris n. progenies eradicatur, quando is qui per verbū nascitur, per exemplum necatur: quia quem lingua vigilans gignit, vita negligentia occidit. Neq; enim torpenti nobis est mente trāscendū, quod apud Salom. 3. Reg. 3. v.19. mulier filium quem vigilans lacrare consueverat, dormiens interemit, quia nimurū magistri vigilantes quidem scientia, sed vita dormientes, auditores suos quos per vigiliā & predicationis nutrīunt, dum quod dicunt facere negligunt, per somnum torporis occidunt, & negligendo opprimunt, quos alere verborū lacte videbantur. Vnde plerūq; dum ipsi reprehensibiliter vivunt, & habere discipulos vitā laudabilis nequeunt: alienos sibi attrahere conantur, quatenus dum bonos se habere sequaces o- fstant, apud iudicia hominum excusent mala quae agunt, & quasi per subditorum vitam mortiferam tegant negligentiam. Vnde illic mulier filium, quia extinxit propriū, quæsuit alienum Sed tamē veram matrem Salomonis gladius inuenit: quia videlicet cuius fructus vivat, vel cuius intereat, extremo examen ira districti iudicis demonstrat. V. Beda de Anglis clericis. & monachis l. 3. hist. Anglor. c. 26. Si quid, inquit, pecunie ad diuitiis accepiebat mox pauperib. dabant. Nam neq; ad susceptionem potentiam sculpi, vel pecunias colligi, vel domos præsidere necesse fuit. Qui nunquam ad Ecclesiam nisi orationis tātum & audiendi verbum Dei causa veniebant. Rex ipse cum oportunitas exegisset, cum quinq; tantum vel sex ministris veniebat & explora in Ecclesia oratione discedebat. Quod si forte eos ibi refici continget simplici tantū & quotidiano fratrū cibo cōtentis nil ultra querat. Tota n. fuit sollicitudo doctorib. illis Deo seruendi nō seculo, erat tota cura cordis excolēdino verris. Vnde & in magna, veneratione tempore illo religionis habitus, ita ut vbiq; clericis alijs aut monachis adueniret gaudēter ab omniū. rāq; Dei famulū

xcii-

Concionator
recta docens
& non faciens
alii bonus si
bi nequa est.

Taliā similiō
vix & lacte
in lētrā im
l. n. i. & i.
pede emerūti.

exciperebatur. Etiam si in itinere pergens inueniretur osculari
& flexo cervice vel manu signare, vel ore illius se benedici gaudie-
bant. Verbis quoque horum exhortatoriis diligenter audi-
bebant. Sed & diebus dominicis ad Ecclesiam sive ad mona-
chia certatim non reficiendi corporis, sed audiendi sermonis
gratia confluabant. Et si quis sacerdotum in vicum forte-
niret, mox congregati in vnuq[ue] vicum verbum vite ab illis
petere cunctabant. Nam neque alia ipsis sacerdotibus aut de-
vicos adeundi quam praedicandi, baptizandi, infirmos visitandi
& ut breviter dicam animas curandi causa fuit, qui intantum
erant ab omni auaricie peste castigati, vt ne territoria ac pro-
fessiones ad construenda monasteria nisi a potestatis audiu-
di acciperent. Quae consuetudo per omnia aliquantopu[m]
tempore in Ecclesiis Nordambimborum seruata est.

CAPUT LVII.

IDONEVS DOCENDI MVNVS
non refugiat.

§. **C**VM Concionator à scientia & virtute infer-
ctus est, non verecundia, non timiditate, non
pigritia concionandi munus recusat, sed magna illa
alacritate pro Dei gloria & animarum salute suscipit
& exaltet. Certus de amplissimo premio. Matth. 5.
19. *Quis fecerit & docuerit, hic magnus vocabitur in regne
lorum*, quo utique illud officium tam pium, tam
ctum negligentes carebunt.

§. Hinc S. Gregor. lib. 11. Moral. cap. 9. explanans verbi
Iobi 12. v. 19. Dicit sacerdotes inglorios. Magna, inquit, sum-
dotis gloria est rectitudo subditorum. Vnde bene egregius prae-
cator discipulis dicit: *Quae est enim nostra spes aut gaudium,
aut corona glorie? nonne vos ante Dominum?* Sed cum sacre-
dotes vitam discipulorum negligunt, & nullum decorum pre-
fectibus ante Dominum fructum ferunt, quid aliud quam
glori-

*toratis
S inuis
Christo Iu-
dicis sacerdo-
tes, qui suo-
rum salutē
ren promo-
tū.*